

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' רסו
עש"ק פ' וילך, שבת שובה,
וא"ו תשרי ה'תשע"ט

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"חיים" שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקט"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

ר' שמואל מאיר ב"ר ישראל דוד ע"ה

ציקמאן

נפטר ביום י"א תשרי ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנו

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

לעשות כל דבר בעבודה באופן של חדש ממש

בבואנו מראש השנה, הננו מביאים בזה צילום (מוקטן במקצת) מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על קטע ממאמר ד"ה תקעו בחודש שופר, שנאמר ביום ב' דר"ה ה'תשמ"ז,

בענין דיוק הבעש"ט בפסוק זה

(הצילום הינו מההגהה הראשונה. המאמר נדפס בסה"מ מלוקט ח"א ע' תעה)

פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

והנה ידוע דיוק מורנו הבעש"ט (בכתר שם טוב) בפסוק זה, דהל"ל תקעו שופר בחודש. ופירש בזה הבעש"ט, כי יראה האדם תדיר שיהי' בחודש ר"ל לחדש מעשים טובים שלא יהי' כמו חוק קבוע. ויש לפרש הדבר, דבפסוק זה יש הוראה **עיקרית** וכללית (ענין ר"ה, ותמליכוני) בעבודה הכללית דכאו"א מישראל, שצ"ל העבודה באופן של חידוש, שבכל פעם ובכל רגע ובכל דבר ודבר שעושה, יעשהו כמו דבר חדש ממש. [ואולי יש להוסיף בזה עוד, דזהו גם דיוק הלשון תקעו, תקעו גם מלשון חוזק ותוקף, שיתקע עצמו בחוזק ותוקף הכי גדול בלי שום שינויים בעבודתו, עד שתוקע עצמו באופן נצחי, דעי"ז כל רגע מעבודתו הוא דבר חדש]. ובזה יש לבאר הקשר למ"ש לפנ"ז בתורת הבעש"ט שם, דענין הנס הוא שנתחדש הדבר בפעם הראשונה וכשבא עוה"פ ה"ז נקרא טבע – היינו שבאמת הכל נס. ויש לקשר זה עם תורת הבעש"ט שכל דבר שבעולם נתחדש בכל רגע, ומה שנק' בשם טבע הוא רק משום שההתחדשות כבר היתה לפנ"ז (ולא נתחדש עתה בפעם הראשון). וע"י ההתבוננות בענין זה גופא מה שבאמת הכל נס ודבר חדש ה"ז נותן כח לכל ענין בעבודה שיעשהו באופן של דבר חדש ממש.

וממשיך אח"כ בהמאמר דתש"ז שם, דפירוש כסה הוא (גם) לשון זמן ומועד, דישנו זמן ומועד מוגבל להמשיך בחי' המלכות, והוא ע"י העבודה דתק"ש וכו'. ויש לבאר הקשר דענין זה (כסה לשון זמן ומועד) לענין ראש השנה, ע"פ תורת הרב המגיד הידועה [שהובאה בדרוש אדמו"ר הזקן הנדפס בסידור עם דא"ח שנכתב ע"י בנו וממלא מקומו אדמו"ר האמצעי], שהזמן הוא נברא. דהנה בראש השנה אנו אומרים זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, וידוע הדיוק בזה (בלקו"ת וכו') שהרי בכ"ה אלול נברא העולם . .

איך מגדלים ילדים שיקבלו פני משיח

ההוראה מהנהגת חנה: אם ההורים רוצים שהם בעצמם יהיו כדרוש ושח"ו לא יצטרכו לבכות, אזי ראשית כל יש להשקיע בילדים כאילו שמדובר בהם עצמם או אפי' יותר מזה, כי בזה תלוי גם האושר וההצלחה שלהם ● זקוקים ל"עשרה בנים", היכן שישנו בן - ילד יהודי, עליו להיות בנה של חנה, אמא שמתנהגת באופן ש"השאלתיהו לה", אשר תיכף לאחרי ש"גמלתו", היא מביאה אותו מיד למשכן השם ומשאילה אותו לה', ויתירה מזו: היא מעניקה אותו, עד שנכפל בו "וישב שם עד עולם" ● יש להכין את ילדי ישראל שכאשר יבוא משיח יהיו מוכנים ל"תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", עי"ז שילמדום "אלף-בית" של יהדות ● משיחות ו' תשרי ה'תשל"א - בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"*

במילים; בהפטרה לא מסופר מה היא ענתה לו – בדיבור, בטעם, בשכל ובהסברה, רק מסופר שאלקנה הסכים להנהגתה, וכפי שמסופר אח"כ בהפטרה התנהגותה בכל הפרטים, וההמשך בפרק שלאחר-זה.

ומזה מובן, שלאחר-מכן כאשר אלקנה ראה שחנה מבקשת "ונתתה לאמתך זרע אנשים"⁴, הוא הסכים, ללא הבט על כך שבתחילה הונח אצלו ש"למה תבכי גו' הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים".

ב. בכללות, המוסר-השכל מענין זה כפשוטו לדורנו:

א. מסופר בהפטרת יום א' דר"ה, ש"לחנה אין ילדים"¹, ולכן "ותבכה ולא תאכל"².

ע"ז אמר לה אלקנה: "למה תבכי גו' הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים"³ – שבכלל מספר עשר מורה על ריבוי ושלימות. ואלקנה אמר לה, שאדברה, "אנכי טוב לך מעשרה בנים".

אמנם חנה לא קיבלה את טענתו, וכל כך לא קיבלה עד שכלל לא נזקקה להסביר זאת

(* השיחה מובאת בזה בקשר עם וא"ו תשרי – יום היארצייט של הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אמו של – יבלחט"א – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

(1) שמואל-א, א, ב.

(2) שם, ז.

(3) שם, ח.

(4) שם, יא.

יותר מזה, כי בזה תלוי גם האושר וההצלחה **שלהם עצמם**.

ג. עד"ז בנוגע ל"בניך אלו התלמידים"¹¹:

כאשר ניגשים ואומרים לו: הרי ביכולתך לעשות מעשים טובים עם עצמך, עם השני ועם השלישי עד שהם יהיו "טוב לך מעשרה בנים" [ומדוע להתעסק אם הילדים]? – באם הוא יהודי כפי שצריך להיות, לא זו בלבד שאינו מקבל את הסברא, אלא היא כ"כ מופרכת אצלו עד שאינו צריך בכלל לענות עליו (כהנהגת חנה)!

ואזי, לא רק שלא יחסר לו אח"כ בה"טוב לך" ח"ו, אלא אדרבה, "אלקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו"¹² – הקב"ה ממלא את הבקשה וההשתדלות, היות והוא רואה שזה נוגע באמת, עד שנהי' ריבוי בנים, וגם באופן ד"זרע אנשים" – עם כל השבחים שהגמרא דורשת¹³ מהלשון "זרע אנשים", ועד שמהבן הזה מתחלת גאולת כל עם ישראל, "זירם קרן משיחו"¹⁴ – הנאמר בשמואל ("אל הנער הזה התפללתי"¹⁵) אשר משח את דוד המלך משיח השם¹⁶, ש"דוד מלך ישראל חי וקיים"¹⁷!

ד. כמדובר כמה פעמים – "התורה היא נצחית"¹⁸, היינו, לא רק דיני התורה הם נצחיים, אלא "התורה היא נצחית": כל התורה היא דבר נצחי, כל ענין בתורה הוא הוראה¹⁹, גם כשמדובר, לכאורה, בסיפור מאורעות

כאשר הולכים בשיטה זו ד"הלא אנכי טוב לך", היינו, שמסתפק בעצמו, באשתו או בשניהם יחד, והם משתדלים בהנוגע לעצמם שיהי' באופן טוב, מתנהגים כדרוש בכל וכו', אבל בנוגע ל"בנים" מסתמכים כביכול על הקב"ה, וכהלשון⁵: "על מה יש לנו להשען – על אבינו שבשמים" – הרי לכאורה יש לזה מקום בתנ"ך כמ"ש⁶ "הוי' אורי וישעי גו' הוי' מעוזי חיי", או בלשון ההפטרה "אנכי טוב לך מעשרה בנים", כלומר, שצריכים לסמוך על הקב"ה, וזה משמש תחליף ל"עשרה בנים"!

אבל בני ישראל באים ואומרים שזאת למדים אנו מנבואת חנה [שהיתה הנביאה לכל בני ישראל, עד שמנבואת (ותפלת) חנה לומדת הגמ' בברכות⁷ "כמה הלכתא גברותא" בהל' תפלה – (ולא רק לדורה, אלא) הנהגות לכל בני" במשך כל הדורות]:

חנה מלכתחילה לא קיבלה את הטענה הנ"ל ("ד'אנכי טוב לך כו'") וכלל לא הוצרכה לפרש בדיבור מדוע אינה מקבלת את זה, אלא המשיכה ב"בכה תבכה"⁸, הגם ש"קולה לא ישמע"⁹ אבל "ותתפלל גו' ובכה תבכה", עד שלאדם מהצד (אפי' כהן גדול) הי' נראה שהיא אינה בדעה צלולה – "ויחשבה עלי לשכרה"⁹...

הנה מסופר בהפטרה, שחנה הצליחה לפעול זאת, עד שהיו לה שבעה בנים (כמובא בהמשך ההפטרה¹⁰ ובמפרשי התנ"ך).

וזוהי ההוראה: אם ההורים רוצים שהם בעצמם יהיו כפי שצריכים להיות ושח"ו לא יצטרכו לבכות, אזי ראשית כל יש להשקיע בילדים כאילו שמדובר בהם עצמם או אפי'

(5) סוטה מט, ב.

(6) תהילים כז, א – המזמור שאומרים בימים אלה.

(7) לא, א ואילך.

(8) שמואל שם, י.

(9) שם, יג.

(10) שם ב, ה.

(11) ספרי (ורש"י) עה"פ ואתחנן ו, ז.

(12) שמואל שם א, יז.

(13) ברכות שם, ב.

(14) שמואל שם ב, י.

(15) שם א, כז.

(16) רד"ק ועוד – שם ב, י.

(17) ר"ה כה, א. זח"א קצב, ב.

(18) תניא רפי"ו. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ט ה"א.

(19) ראה גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק. רד"ק

לתהלים יט, ח. זח"ג נג, ב.

השם והתואר דמשיח צדקנו

ויש להוסיף ולקשר את הענין דביאת משיח צדקנו עם יום הולדתו של הצ"צ:

נוסף על האמור לעיל ע"ד השייכות דכל צדיק לגאולה, ובפרט ששמו כפול, ותורתו כפולה, מצד השייכות ד"כפל" לגאולה – הרי, השם שבו נקרא בעל יום ההולדת הוא "צמח צדק" . . שזהו השם והתואר דמשיח צדקנו.

(משיחת ערב ראש-השנה ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

מנחם שמו, וגם מענדל

ידוע מרז"ל אשר משיח – מנחם שמו, וגם מענדל, בגימטריא "צדק" [כידוע בנוגע שמו של אדמו"ר ה"צמח צדק" – גימטריא דשמו "מנחם מענדל"], ש"צדק" (וגם "צמח") הוא שמו של משיח.

(משיחת ש"פ תרומה ה'תש"נ – מוגה, תרגום מאידית)

קריאת שמו של משיח צדקנו תפעל שיבוא בפועל מומש

ויה"ר והוא העיקר – שקריאת השם "צמח", שמו של משיח צדקנו, תפעל שמישיח יבוא בפועל ממש.

ובפשטות – שע"י הקריאה והצעקה דהשם "צמח", ומתוך כוונה שע"י הקריאה בשמו בודאי יענה לקוראיו [במכ"ש ו"קו מהפעולה דקריאת שם אצל נשמה בגוף, "בהיות הצדיק חי על פני האדמה . . בתוך כלי ולבוש . . בבחי' מקום גשמי", שישנם הגבלות במדת הגילוי וההתפשטות כו', ועאכו"כ לאחרי שבטלים הגבלות אלו] – פועלים ביאת משיח צדקנו בפועל ממש.

ולכן כשיכריזו עתה ג"פ: **צמח צמח צמח** – יבוא משיח צדקנו תיכף ומיד ממש! (משיחת ליל ה' דחגה"ס ה'תש"נ)

הנה זה צמח והנה זה צדק - בי שמותיו של משיח

ויה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר", ובעל ההילולא די"ג ניסן עמהם, וכיון שכן, הרי, כשיתעוררו שאלות בלימוד תורתו, או כשירצו להבין בתוספת ביאור, יוכלו לברר אצל בעל המאמר עצמו!

והעיקר – שיהי' כן בפועל ממש, ובאופן ד"מראה באצבעו ואומר זה", הנה זה צמח והנה זה צדק – ב' שמותיו של משיח צדקנו, הנה זה בא, תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ צו, שבת הגדול ה'תש"נ – בלתי מוגה)

טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך" ביחד עם "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ", אשר (החיבור דשניהם) הוא הענין ד"הוי' יחתו מריביו" (כמדובר בהמאמר דר"ה).

גאולתם תסלול את הדרך לגאולה השלימה

שאזי מתחלת כבר הגאולה הפרטית של כאו"א בעבודתו (כפי שאומר באגה"ק³⁶), ובגאולה כפשוטו של כמה וכמה הנמצאים לעת עתה במצור ובשב"י³⁷, שיצאו משם בחסד וברחמים, בשמחה ובטוב הנראה והנגלה ובעגלא דידן,

וזו תהי' התחלה קרובה, הכנה קרובה וסלילת הדרך, דרך המלך - הדרך³⁸ - כפי שהגמרא אומרת³⁹ שזוהי דרך רחבה במיוחד, שתפתח את הדרך עבור המון ה"קהל גדול ישובו הנה"⁴⁰ בקרוב ממש, עי"ז שתהי' גאולתם הפרטית של המון עשיריות, מאות, אלפים ורבבות מישראל³⁷, והיא תסלול את הדרך לגאולה האמיתית והשלימה של בני ישראל בכל מושבותיהם, ע"י משיח צדקנו - כפס"ד הרמב"ם הנ"ל ש"הרי זה משיח", יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

(משיחת ו' תשרי ה'תשכ"ז - בלתי מוגה)

(38) שופטים יט, ג.

(39) ב"ב ק, ב.

(40) בא י, ט.

(36) סימן ד (קה, ב).

(37) הכוונה לבני ישראל שנמצאו באותה עת בברית

המועצות מאחורי מסך הברזל.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"ג זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

שאירעו לפני אלפי שנים, אזי לא רק כללות הסיפור הוא הוראה, אלא גם הפרטים שבו; דלכאורה יכולים לטעון, איזו שייכות יש לפרטי הסיפור או אפילו לכללות הדבר, בנוגע אלינו? הנה רואים, שהגמרא לומדת מאופן תפלתה של חנה הוראות בנוגע לתפלת כאו"א, ומזה מובן, שכל הפרטים בהנהגת חנה הם הוראה לכל אחד ואחת באופן נצחי, בכל מקום ובכל זמן.

ובפרט בתקופתנו זו שרואים מה נעשה היום עם הבנים והבנות, ישנה הוראה נצחית ממאורע זה:

עלינו לדעת, שאין שום תחליף ל"עשרה בנים", וכאשר בא מישהו ואומר: "אנכי טוב לך מעשרה בנים" - מדוע אתה צריך למסור את נפשך עבור איזה "היפי" וכיו"ב, כשאתה יכול לפעול עם עצמך ולפעול עם הבנים שיושבים בישיבה ולומדים בלאו הכי, תעזור להם ותלמד בשקידה והתמדה.

אומרים לו - לא! זקוקים ל"עשרה בנים", היכן שישנו בן - ילד יהודי, עליו להיות בנה של חנה, אמא שמתנהגת באופן ש"השאלתיהו לה"²¹, אשר תיכף לאחרי ש"גמלתו"²², היא מביאה אותו מיד למשכן השם, לאהל השם, ומשאלה אותו לה, ויתירה מזו: היא מעניקה אותו (כהפירוש השני ב"השאלתיהו"²³ - לשון מתנה והעניקה), עד שנפעל בו "וישב שם עד עולם"²⁴, שכל חייו הוא קשור ונמצא במשכן השם.

(20) תנועה שהתפשטה בארה"ב באותם שנים אשר אנשי' נקראו "היפיס".

(21) שמואל שם א, כח.

(22) שם, כד.

(23) ראה ת"י (הובא ברד"ק) עה"פ (וראה לעיל שם, יא: ונתתיו). והוא ע"ד הפירוש במ"ש "ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה גו" (שמות ג, כב (פי' הרשב"ם שם)). וראה עוד ע"ד ב'התועדויות' תשד"מ ח"א ע' 158 ס"ט ואילך.

(24) שם, כב.

והוראה זו שייכת לכאו"א: באם הוא משמש בקודש, סוחר או פועל, נותן לו הקב"ה את האפשרות לעשות מהמקום שבו נמצא - משכן השם, בית המקדש לו ית', ובאופן ד"וישב שם", היינו שנמצא שם בהתיישבות - אלו הם חייו, ו"עד עולם" - (שעי"ז) יש לו חיים רגועים, וחיים טובים, ואריכות ימים ושנים טובות. ואזי אומרת חנה שירה, ועי"ז נפעלת גאולתן של ישראל.

ה. מזדעק הוא בשאלה: אין זה ענין בשבילו - הוא עלה לרגל ועליו להקריב שם את הקרבנות, עולת ראי', והקב"ה אומר לו "כדרך שבא לראות כך בא לראות"²⁵, שכשם²⁶ שהקב"ה רואה אותו, כך גם הוא רואה אלוקות במוחש ("לראות") - א"כ, איך הוא ילך במצב כזה להתעסק עם עשרה בנים, הרי "אנכי טוב לך מעשרה בנים"!!

על זה אומרת חנה - לא! באם אין אף דרך אחרת, אזי במשך שנתיים היא לא תלך לשילה, "עד גמלה אתו"²⁷, כדי להכין ילדים יהודים שאח"כ יקויים בהם "השאלתיהו לה", "וישב שם עד עולם" - ואלקנה הסכים לזה, ודוקא באופן כזה נפעל אח"כ "עלץ לבי בה"²⁸ ו"עליו בשמים ירעם"¹⁴ עד ל"וירם קרן משיחו", וככה מעמידים את צבאות ה' שילכו לקבל את פני משיח צדקנו!

ו. ובפרט ע"פ המדובר כמ"פ, אודות החילוק בין גלות זו הנוכחית לגלויות הקודמות: כשיצאו בני" מגלות בבל, נשאר עדיין יהודים בבבל (ואעפ"כ זה נחשב לגאולה), כך גם כשיצאו מגלות יון ומגלות מדי ופרס, עדיין נשאר יהודים בגלות.

(25) חגיגה ב, א. ושי"ן.

(26) ראה לקו"ת ברכה צח, ב. אוה"ת וירא קג, ב ואילך.

(27) שמואל שם, כג. וראה מפרשים (שם, כב) דהיינו כ"ד חודש.

(28) שמואל שם ב, א.

משא"כ הגאולה מגלות זו תהי' כפי שרש"י מביא²⁹ את הפסוק "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"³⁰, אף יהודי אחד ויחיד לא יכול הקב"ה להשאיר בגלות, אלא נצא מהגלות "בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותנו"³¹ – לא רק המובחרים שבבנים, אלא "לא נותר בהם עד אחד"³², שום ילד יהודי אי אפשר להשאיר בגלות!

אלא שצריך לעזור במקצת – צריכים להכין את בני ישראל (ליציאה מהגלות), בין אם זה המובחר שבעשרה בנים ובין אם זה הפחות שבהם, שבכללות אלו הם עשר הסוגים שישנם בבני ישראל, וכדלקמן.

ז. בענין ה"עשרה בנים", מפרט הכתוב בתחילת פ' נצבים את עשר הסוגים בבני ישראל, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימך", עשר דרגות, עשר סוגים ועשר חלוקות, ולכל סוג יש "בנים" – ישנם הבנים של "ראשיכם", עד לבנים ד"חוטב עציך" ו"שואב מימך".

והנה, גם מענין זה (ד"אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם") למדים הוראה הנ"ל: דלכאורה ביכולתו לטעון, כיון שמדובר בבנו של "חוטב עציך ושואב מימך", אין כל פלא שהוא מתנהג באופן כזה, ובמילא מה זה נוגע לו, הרי הוא מצד עצמו נמצא כבר "לפני ה' אלקיכם"?

אומר הכתוב – לא! צריך להיות "כולכם": כשם שבמתן תורה "אילו ה' ששים ריבוא חסר אחד לא ניתנה תורה לישראל"³³, עד"ז בגלות האחרון ובגאולה האחרונה, שצריך

(29) נצבים ל, ג.
(30) ישע"י כז, יב.
(31) בא י, ט.
(32) ראה בשלח יד, כח (נשאר. וראה ש"ב יג, ל).
(33) ראה מכילתא יתרו יט, יא. מכילתא דרשב"י שם.

להיות ה"תלוקטו לאחד אחד".

אמנם, מכיון שלא נוטלים מיהודים את הבחירה, לכן יש להכין את ילדי ישראל שכאשר יבוא משיח יהיו מוכנים ל"תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", ע"ז שילמדום את ה"אלף-בית" של יהדות.

ח. טוען הוא, הרי הינו חכם גדול, ואין זה לפי כבודו לרדת וללמד אלף-בית, זקן ואינו לפי כבודו³⁴, "ומה לכהן בבית הקברות"³⁵ וכו' וכו'!

הנה רואים שהקב"ה אומר אחרת: הפסוק אומר בישע"י³⁶ "אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו", וכפירוש הרד"ק שם ש"ידידי" ו"דודי" קאי על הקב"ה הנמצא בכרם גם כאשר ויקו לעשות ענבים ועש באושים³⁷, שם נמצא הקב"ה, "השוכן איתם גו"³⁸ בתוך האופן השני.

וכמדובר לעיל³⁹, בפירוש דברי המשנה⁴⁰ "מה המקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל", שאפילו כאשר יהודי נמצא במצב בלתי-רצוי, אין אומרים עליו כבמקוה "מטהר את הטמאים", אלא "אע"פ שחטא ישראל הוא"⁴¹ הקב"ה קורא אותו ("מטהר את) ישראל".

ועל-כן הקב"ה רוצה ש"ראשיכם שבטיכם" יתעסקו גם עם ה"חוטב עציך" ו"שואב מימך", ובנוגע לטענה "אנכי טוב לך מעשרה בנים", אומרים שמלכתחילה לא רואים שום

(34) ראה ב"מ ל, סע"א. ספרי תצא כב, ד. רש"י משפטים כג, ה.
(35) תנחומא וארא ה. מדרש לקח טוב (פס"ז) ובחיי שמות ה, ב. וראה הנסמן בהערה הקודמת.
(36) ה, א.
(37) שם, ב.
(38) אחרי טז, טז. יומא נז, א.
(39) בשיחה שנאמרה לפני"ז בהתוועדות (נדפסה בלקו"ש ח"ז ע' 172 ואילך).
(40) סוף מס' יומא במשנה.
(41) סנהדרין מד, א.

ללמוד פסקי-דינים!].

ובמילא, הרי זה דבר ברור שנמצאים עוד קודם קיבוץ גלויות, ועוד לא רואים את זה ש"יכוף כל ישראל" ללכת בדרכי התורה ומצוותי²⁶, ובמילא – אוחזים עתה ב"הוי' יחתי מריביו" עוד לפני ש"וירם קרן משיחו" [וכמדובר לעיל²⁷, שישנם אלו שהם "מריב וא"ו", המלאכים למעלה שאינם מניחים לחסדים לרדת למטה, ולכן חסר לפעמים גם הענין ד"יערה עליו רוח ממרום"²⁸, ה"רוח עברה ותטהרם"²⁹, ובמילא יורדת רוח (של גבורות וצמצומים) המחסרת ח"ו בברכות וההמשכות, בברכת ה' למטה].

אחר-כך יתגלה שהוא המשיח

ו. וזוהי תפלת חנה בשם כל אחד ואחת מישראל, ותפילת כאו"א בכל דור דור, באופן ד"מרת נפש"³⁰:

למרות ש"עלץ לבי בהוי'", אבל מצד שני ישנם עדיין "מריביו", ומבקשים בתפלה, שיהי' "יחתי מריביו", היינו שיתבטלו הגבורות והצמצומים למעלה – כפי שהרבי הנשיא מפרש זאת במאמרו בארוכה³¹ – במילא יתבטל תוקף המצמצמים והמגבילים פה למטה, ואזי יהי' "יחתי מריביו".

ויקויים אח"כ המשך הפסוק: "ויתן עז למלכו", שזהו הענין ד"ילחם מלחמת ה'" וינצח כנ"ל, שהמוציא ומוליך במלחמה הוא מעיקרי עניני המלך³² כמ"ש³³ "אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו" – בעניני מלחמות שיש לנהל, ורק אח"כ יתחיל ה"וירם קרן משיחו" – כפי שמפרשי התנ"ך מפרשים³⁴ – שיתגלה שהוא המשיח.

ובפרט לפי פס"ד הרמב"ם³⁴ ש"אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם – בעשרה הימים שבין ר"ה ויוהכ"פ היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד", אזי כאשר אוחזים ב"הוי' יחתי מריביו" הרי זה מקויים מיד ללא הפסק זמן בינתיים, ונמשך עוד בראש השנה כאשר מתפללים וקוראים בהפטרה "הוי' יחתי מריביו", ואח"כ זה נמשך בפרטות ובא בפועל בכל מקום ומקום, ובכל ענין לפי ענינו, למטה מעשרה טפחים, ונמשך בעניניו של כאו"א – לבטל את המדידה והגבלה שיש לו בעבודת ה', ולהמשיך את ברכת ה' מ"ידו³⁵ המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה".

וכך גם בתפלת ראש השנה, כשמבקשים "ובכן תן כבוד ה' לעמך תהלה ליראך ותקוה

(כפשוטו) – ואז, יוכלו לדבר ע"ד "אתחלתא דגאולה" (צד"ק למלך ח"ו ע' 174 – ע"פ רשימה פרטית).
(27) סע"ף א'.
(28) ראה ישע"י לב, טו. תניא פי"ד (כ, ב).
(29) ל' אדה"ז באגה"ת פ"ח.
(30) שמואל-א א, י.
(31) סה"מ תש"ז בתחלתו ס"ג.
(32) ראה רמב"ם הל' מלכים ומלחמותיהם פ"ד ה"י.
(33) פינחס כז, יז.
(34) הל' תשובה פ"ב ה"ו.
(35) נוסח ברכת המזון.

(26) להעיר מיחידות הרש"ח גוטניק שי' אצל כ"ק אד"ש מה"מ בתאריך ה' מנ"א תשכ"ז (10 חודשים לאחר התוועדות זו), שבה אמר לו כ"ק אד"ש מה"מ בין הדברים: מה שכתוב ברמב"ם שיהי' איש (שיכוף כל ישראל וכו'), אין הכוונה בזה רק בכח – הכוונה היא בפועל, דהיינו, שאיש זה ילך ("ארומגין") ויכוף ("צווינגען") את כל ישראל לקיים תורה ומצוות. מובן, שאין הכוונה שהוא בעצמו ילך לכל אחד ואחד, שהרי זהו דבר בלתי אפשרי – כי אם השלוחים שלו, ושלוחי השלוחים עד מאה. ובשבילי ה' מספיק שהם רק ילכו ויגידו ליהודים שצריך לשוב לתורה ולמצוות, וזה עצמו כבר ה' מסייע ומביא לידי קיום ה"ויכוף"

שהוא המשיח!

– כך פוסק הרמב"ם פס"ד ככל הפסקי דינים שבו, ופסק זה אינו מותיר מקום לספקות מתי מתחילה ה"אתחלתא דגאולה" ומתי ישנו הענין דקיבוץ גלויות – הרמב"ם פוסק שקיבוץ גלויות יהי' ביחד עם וע"י משיח²².

ה. ובפרטיות יותר, כדי לדעת מיהו משיח מביא הרמב"ם סימנים גלויים:

(א) "מלך מבית דוד" – משיח יתייחס למלכות בית דוד.

(ב) "הוגה בתורה ועוסק במצוות".

(ג) "ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה" – משיח צריך להשתדל בעצמו "לחזק בדקה", ואם היכן שהוא חסר בלימוד התורה וקיום המצוות – הוא ימסור את עצמו ("ווארפט ער זיך אריין") כדי לחזק ולתקן זאת.

וזה צריך להעשות באופן ד"ויכוף", כלומר – על מי שייך השקו"ט אם הוא משיח, דווקא על אחד כזה שכאשר יבוא אדם ויאמר שברצונו להתנהג באופן אחר (מדרך התורה והמצוות) ושלא יתערבו בחייו הפרטיים – הוא (המשיח) לא יתחשב בזה, אלא "ויכוף" – יכריחו ללמוד תורה ולקיים מצוות; אמנם בדרכי נועם ובדרכי שלום שאלו הם דרכי התורה²³, אבל באופן ד"ויכוף" – לא לבקש תחלה רשיון (מאדם הנ"ל) ואח"כ לומר לו: הקשב, אולי תואיל לעשות כך וכך... אכן כך יש לומר בתחילה, אך אם זה לא מועיל – צריך להיות "ויכוף".

וכל זמן שסימנים אלו לא התקיימו, דבר ברור הוא שעדיין אין זה משיח, ודבר ברור הוא שנמצאים עוד קודם קיבוץ הגלויות. אך כאשר יקוימו ענינים אלו, ואח"כ יהי' "ילחם מלחמות ה'", ואח"כ אומרים "וינצח" – שהוא ינצח²⁴, רק אז יגיע הזמן שבו יתחיל קיבוץ הגלויות.

– כך פוסק הרמב"ם!

ישנם מקומות שלא פוסקים להלכה כדעת הרמב"ם משום שפוסקים אחרים חולקים עליו. אבל כאן הרי זה אחד מפסקי הדינים של הרמב"ם שאין אף פוסק החולק עליהם!

[ומה שמביאים את דברי הירושלמי²⁵ ופי' הרמב"ן על שיר השירים – הרי בודאי ידע הרמב"ם ע"ד הירושלמי. ו בנוגע לרמב"ן על שה"ש – ראשית, ישנה מחלוקת האם אכן הרמב"ן כתבו או מחבר אחר. וגם את"ל שהוא להרמב"ן – הרי"ז ע"ד פירושו על התורה, שאין ענינו פסקי-דינים, ע"ד פי' רש"י שישנו כלל בפוסקים שרש"י בפירושו לש"ס אינו פוסק. בשו"ת שלו וכן בספרי תלמידיו מובאים פסקי רש"י, אך מפירושו על הש"ס א"א

22) להעיר משיחת ש"פ ויקהל, כ"ה אדר א' התשנ"ב (סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 440): "רואים בשנים האחרונות איך שנעשה ה"ויקהל" בפשטות – קיבוץ גלויות דבנ"י מכל העולם, שעולים לאה"ק. והעלי' היא באין-ערוך להעליות שהיו פעם בדורות שלפנ"ז".

23) כמ"ש "דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי שלום" (משלי ג, ז).

24) להעיר משיחת ש"פ חיי שרה תשנ"ב (סה"ש

נחיצות לתרץ טענה זו, "והא דשתק" הוא "כיון דלא אחשבה"⁴², על טענה כזו אין צורך כלל לענות – כי מובן, שאצל חנה לא מתקבלת כלל טענה שכזו.

ט. וזוהי ההוראה, שאחת מההחלטות של ראש השנה (שמזכיר על מתן-תורה⁴³, כמדובר כמ"פ) היא: כשם שבמתן תורה "אילו הי' ששים ריבוא חסר אחד לא ניתנה תורה לישראל" (כמובא במדרש³³), כך גם בנוגע ל"אתם נצבים היום", שלפי פירושו של אדמו"ר הזקן⁴⁴ "היום" קאי על ראש השנה – "יומא דינא רבא"⁴⁵, צריכים להיות "כולכם לפני ה' אלקיכם!" ומה שבגלל זה חנה הוצרכה להמנע שנתיים מעלי' לרגל לשילה – הרי כל זה כדאי, בשביל שאח"כ תעלה לרגל ותביא איתה את הילדים, מתחיל מאחד, ואח"כ הבאים אחריו.

והיות שקוראים הפטרה זו בתחלת השנה, סימן שזהו לפי כחו של כל אחד ואחד, שהרי "אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"⁴⁶, הקב"ה לא נותן עבודה ליהודי לפני שנותן לו כח לעשות את העבודה במילואה, ויתירה מזו:

42) ראה ב"ק כ, סע"ב.

43) וכמו שאומרים גם בברכת שופרות.

44) לקו"ת תבא מב, א. ר"פ נצבים. וראה זח"ג רלא, א. ועוד.

45) ל' התרגום – איוב ב, א.

46) ע"ז ג, א.

"עבדו את ה' בשמחה"⁴⁷ – לעשות זאת בשמחה וטוב לבב,

[. .] והקב"ה מצליחו ב"זרע אנשים", איש בין אנשים (כפי שהגמרא מפרשת בברכות⁴⁸), שמתברכים בבנים ובנות ההולכים בדרך התורה והמצוה, שזהו גם דרך הישר כפשוטו, [כמדובר לעיל³⁹ על המצוות ד"בין אדם לחבירו", שאין הכוונה שהם רק "לחבירו" ולא "בין אדם למקום" – אז גם ה"בין אדם לחבירו" אינו כדבעי, כי מתי האדם בטוח שיעבור את הנסיון ד"לא תגנוב", "לא תחמוד"⁴⁹ וכו' – דוקא כאשר זה בא בהמשך אחד ל"אנכי ה' אלקיך"⁵⁰, ויתירה מזו – עשרת הדברות כולם נאמרו בדבור אחד⁵¹ – שבעצם זהו יותר מ"המשך", זה ענין אחד],

ואזי הקב"ה מקבל את תפלתו ותפלת עם ישראל ברחמים, ונהיית שנה מבורכת, כמדובר, שנת אורה ושנת ברכה עד לשנת גאולה – שיוצאים מהגלות בקרוב ממש, "קהל גדול ישובו הנה"⁵², בגאולה האמיתית והשלימה.

47) תהלים ק, ב.

48) לא, ב. וראה תוד"ה גברא בגוברין: פי' אדם שיהא חשוב לימנות בין אנשים.

49) יתרו כ, ג.

50) שם, ב.

51) מכילתא יתרו כ, א. רש"י שם.

52) ירמ' לא, ז.

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל – בגשמיות וברוחניות

נדבת מהיטבאל יזמות

"וירם קרן משיחו"

תרגום חפשי ללה"ק - בעריכת מערכת "יחי המלך", ע"פ סרט ההקלטה*

א. ביום א' דראש השנה, בין קריאת התורה לתקיעת שופר קוראים בהפטרה את תפלת חנה.

שזהו ג"כ ה"ממוצע" בין קריאת התורה לתקיעת שופר, וכלשון שמביא אדמו"ר הזקן (במחזור): "אחר קריאת התורה יכין עצמו לתקוע בשופר כו" [שלכן גם בתפלת חנה מופיע ט' פעמים שם הוי"ו, ע"ד התקיעה בשופר שצ"ל ט' תקיעות (כמובא בגמ' הראיות לכך מן הכתובים)].

התחלת תפלת חנה³ היא: "עלץ לבי בהוי" [שכמדובר לעיל⁴, זהו ענין השמחה באופן של "דע לפני מי אתה עומד"⁵, המגלה ומביא את ב' התנועות ד"גילו" ו"ברעדה"⁶ (כמבואר בלקו"ת⁷ שהעבודה בר"ה צ"ל בתנועה ד"גילו ברעדה)], ומסיימת: "הוי" יחתו מריביו⁸ עליו בשמים ירעם"⁹ וסיומה וחותרמה "וירם קרן משיחו"⁹.

בלקו"ת¹⁰ מתעכב ע"כ אדמו"ר הזקן ומקשה, מה השייכות בין "הוי" ל"יחתו" מריביו, ומי הם "מריביו" של הוי"? ומביא ע"ז את הזהר¹¹ שאומר שהכוונה היא "מריב וא"ו, היינו שאלו הנלחמים בוא"ו - "יחתו". וכמבואר שם¹² בארוכה: "הוי" הוא ששה מדות דז"א שהחסד גובר בהן דבחי גבורה שבו היא בבחי' לאכללא שמאלא בימינא כנ"ל והמקטרגים שלמעלה בהיכלות החיצוניים המקטרגים על ישראל הם נגד בחי' זו ממש ונק' מריביו . . וע"י התגלות שם הוי' דא"א בז"א עי"ז יחתו מריביו". ולכן צ"ל ענין הנסירה והניתוק - כמבואר בארוכה בלקו"ת ובדרושים שלאח"ז, עד לדרוש של הרבי הנשיא - שכבר ישנו בקופיר¹³ - שבו מבאר בארוכה את הפסוק "הוי" יחתו מריביו" עד ל"וירם קרן משיחו".

ב. אמנם הפירוש הפשוט בזה, "ואין מקרא יוצא מדי פשוטו"¹⁴ [כמדובר לעיל¹⁵, שהפירוש ע"ד הפשט צריך להתאחד ולהכלל עם הפירוש שע"ד הדרוש, רמז וסוד, ובענינו:]

(5) ראה ברכות כח, ב (תפא"י אבות פ"ב מי"ג).
 (6) תהלים ב, יא.
 (7) תבוא מב, א. נצבים מז, א.
 (8) יחתו וישברו מריביו של בני ואנשי מלחמתו (מצו"ד שם).
 (9) שמואל שם, י.
 (10) נשא כה, ב.
 (11) ויקרא יט, ב.
 (12) לקו"ת נשא שם, ד (מהזהר).
 (13) סה"מ תשי"ו בתחלתו.
 (14) שבת סג, א. וש"נ.
 (15) נת' לפני"ז בהתוועדות (שיחו"ק שם ע' 25).

(* לכללות השיחה יש להעיר, שבאותה שנה (תשכ"ז) הייתה מלחמת "ששת הימים", ובקשר אלי' - תחילת ההתעוררות ד"מבצע תפלין" וכו'. וראה שיחת ליל כ"ט אלול ה'תשמ"ב סכ"ז (ועוד): "ידועה שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו . . שבר"ה הנהיג הצ"צ "סדרים" בפטרבורג, היינו, שהי' מוריד ומעלה מלכים ושרים בנוגע להנהגת המלוכה" כו'. המו"ל.
 (1) ברכות כט, א. ירושלמי ברכות פ"ד ה"ג. וראה אוה"ת להצ"צ דרושים לר"ה ע' א'ש-ז (ספר הליקוטים ערך שופר ע' קעח). וש"נ.
 (2) ר"ה לג, ב ואילך.
 (3) שמואל-א, ב, א.
 (4) בתחלת ההתוועדות (שיחו"ק תשכ"ז ח"א ע' 23).

ש"ויתן עז למלכו וירם קרן משיחו" בא בהמשך ל"הוי" יחתו מריביו", זאת-אומרת, ש"מריביו" של הקב"ה הם "מריביו" של מלכא משיחא!

על מי מתכוונת חנה באומרה "משיחו"? - מבארים על אתר מפרשי התנ"ך¹⁶, שהיות וחנה אמרה את תפילתה בקשר עם לידת שמואל הנביא אשר משח את דוד מלך ישראל, הרי ש"משיחו" הכוונה לדוד. זאת למרות ששמואל חי בזמן מלכותו של שאול ודוד עדיין לא נעשה אז למלך, אעפ"כ אומרים שכבר אז דוד הי' "משיחו"!

זוהי תפלתה של חנה - שיקויים "וירם קרן משיחו".

אותו יהודי - "הוגה בתורה" - ינהל מלחמות!

ג. כיון שמתפלה זו לומדת הגמ' בברכות¹⁷ "כמה הלכתא גברותא" לכל התפלות של כל הדורות בכל השנים ובכל הימים, מכך מובן שיש ללמוד גם מכללות הענין דתפלת חנה, עד לתפלתה העיקרית: שיקויים "וירם קרן משיחו", הענין ד"דוד מלך ישראל חי וקיים"¹⁸ - המלך המשיח, "ועבדי דוד גו' נשיא להם לעולם"¹⁹.

ובזה יובן מה שקודם נאמר "הוי" יחתו מריביו" ורק אח"כ יהי' "וירם קרן משיחו", שהרי כך הוא הפס"ד ברמב"ם - וכמדובר כמ"פ כיצד נגלה דתורה קשור עם פנימיות התורה, עד לחסידות וקבלה ועד בגלוי -

אשר בהל' מלכים ומלחמותיהם²⁰ פוסק הרמב"ם כיצד יהי' הסדר דביאת משיח וגילוי משיחו²¹:

תחלה "יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו", והוא "יכוף כל ישראל לילך בה (בדרך התורה) ולחזק בדקה" ולקיים מצוות.

והנה הלשון "יכוף" פירושו להכריח (לכפות - "נייטן"), ומכך ראי' שיהיו כאלו אשר ילחמו איתו, עד שאח"כ ממשיך הרמב"ם - "וילחם מלחמות ה'": אותו יהודי - הוגה בתורה ועוסק במצוות" - ינהל מלחמות!

וכיון שהרמב"ם ענינו לכתוב (הלכות) בפשטות הדברים, נמצא שתהי' אז מלחמה, והרי זהו הענין ד"יחתו מריביו" (כפי שממשיך הרמב"ם שם - "וינצח")!

ד. אולם, גם לאחר כל-זה, אומר הרמב"ם שעדיין לא יודעים בוודאות האם זהו המשיח האמיתי ("דער אמת'ער משיח") שמקויים בו ה"וירם קרן משיחו", או שמא מדובר ביהודי צדיק (אבל לא משיח), אע"פ שמצד המצב זקוקים לענין ד"יחתו מריביו" (מצד המלחמה שתהי' אז).

ועל-כך ממשיך הכתוב בתפלת חנה "ויתן עז למלכו", היינו, לאחר ש"יחתו מריביו" - הענין ד"ילחם מלחמות ה'" וינצח, ממשיך הרמב"ם ואומר "ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל", זאת-אומרת, שכאשר הוא יבנה את בית המקדש ויקבץ את הגלויות אזי יודעים

(16) ראה פי' הרד"ק עה"פ.
 (17) לא, א ואילך.
 (18) ר"ה כה, א. וז"א קצב, ב.
 (19) יחזקאל לז, כד-כה.
 (20) פי"א ה"ד.
 (21) בהבא לקמן ראה גם שיחת ש"פ ראה ה'תשל"ה - "יחי המלך" גליון תקפו ע' 3 ואילך.